

X 230.067

Perioperatív betegellátás

2. átdolgozott, bővített kiadás

Szerkesztette

Tassonyi Edömér

Fülesdi Béla

Molnár Csilla

SZTE Klebelsberg Könyvtár

J001151004

SZTE Klebelsberg Könyvtár
Egyetemi Gyűjtemény
2.

HELYBEN
OLVASHATÓ

© Tassonyi Edömér, Fülesdi Béla, Molnár Csilla, 2009, 2016

E könyv szövege, ábraanyaga és mindenféle tartozéka szerzői jogi oltalom és a kizárólagos kiadói felhasználási jog védelme alatt áll. Csak a szerzői jog tulajdonosának és a könyv kiadójának előzetes írásbeli engedélye alapján jogszerű a mű egészének vagy bármely részének felhasználása, illetve többszörözése akár mechanikai, akár fotó-, akár elektronikus úton. Ezen engedélyek hiányában mind a másolatkészítés, mind a sugárzás vagy a vezeték útján a nyilvánossághoz való közvetítés, mind a digitalizált formában való tárolás, mind a számítógépes hálózaton átvitt mű anyagi formában való megjelenítése jogszerűtlen.

X 230067

ISBN 978 963 226 588 9

MEDICINA

A kiadásért felel a Medicina Könyvkiadó Zrt. igazgatója

Felelős szerkesztő: BÁNKI JUDIT

Nyomdai előkészítés: GAR-WIND BT.

Az ábrákat rajzolta: OLGAY GÉZÁNÉ

A borítót tervezte: BEDE TAMÁSNÉ

Terjedelem: 66 (A/5) ív

Azonossági szám: 3785

Nyomta és kötötte: Pauker Nyomdaipari Kft., Budapest

Felelős vezető: VÉRTES GÁBOR ügyvezető igazgató

A könyv szerzői

Babik Barna

egyetemi docens
SZOTE, AITI
Szeged

Bátai István

egyetemi docens
POTE, AITI
Pécs

Berényi Tamás

klinikai főorvos
SOTE
Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika
Budapest

Bobek Ilona

főorvos
Egyesített Szent István és Szent László Kórház
KAIBO
Budapest

Bogár Lajos

egyetemi tanár
POTE, AITI
Pécs

Csapody Marcell

adjunktus
Péterfy Sándor Utcai Kórház-Rendelőintézet
és Baleseti Központ
Országos Baleseti és Sürgősségi Intézet, AITO
Budapest

Csomós Ákos

címzetes egyetemi tanár, főorvos
MH Állami Egészségügyi Központ AITO
Budapest

Darvas Katalin

egyetemi tanár
SOTE, I. Sebészeti Klinika
Budapest

Élő Gábor

SOTE, AITK Kútvölgyi Klinikai Tömb
Budapest

Fazakas János

osztályvezető főorvos
SOTE Transzplantációs és Sebészeti Klinika
Budapest

Futó Judit

főorvos
Szent Imre Kórház, KAIBO
Budapest

Fülep Zoltán

főorvos
Bács-Kiskun megyei Kórház AITO
Kecskemét

Fülesdi Béla

egyetemi tanár
DE Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika
Debrecen

Gál János

egyetemi tanár
SOTE
Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika

Gerlei Zsuzsanna

klinikai főorvos
SOTE
Transzplantációs és Sebészeti Klinika
Budapest

Györi-Molnár Iván

egyetemi docens
POTE, AITI
Pécs

Hauser Balázs

egyetemi docens
SOTE
Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika
Budapest

Hupuczi Petronella

egyetemi docens
SOTE
Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika
Budapest

Janecsó Mária

klinikai főorvos
SOTE, AITK Kútvölgyi Klinikai Tömb
Budapest

Juhász Marianna

egyetemi tanársegéd
DE Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika
Debrecen

Kosza György

egyetemi adjunktus
DE Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika
Debrecen

László István

egyetemi tanársegéd
DE Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika
Debrecen

Molnár Csilla

egyetemi adjunktus
DE Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika
Debrecen

Molnár Zsolt

egyetemi tanár
SZOTE, AITI
Szeged

Nagy Géza

klinikai főorvos
Simmelweis Kórház-Rendelőintézet KAIBO
Miskolc

Orosi Piroska

egyetemi docens
DE Kórházhigiéne és Infekciókontroll Tanszék
Debrecen

Ökrös Ilona

főorvos
B.A.Z. Megyei Kórház KAITO
Miskolc

Pfliegler György

egyetemi docens
DE OEC
Ritka Betegségek Tanszék
Debrecen

Pongrácz Adrienn

klinikai szakorvos
DE Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika
Debrecen

Rác Károly

egyetemi tanár
Simmelweis Egyetem II. sz. Belgyógyászati Klinika

Sárkány Péter

egyetemi tanársegéd
DE Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika
Debrecen

Siró Péter

egyetemi tanársegéd
DE Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika
Debrecen

Szentkereszty Zoltán

főorvos
Kenézy Kórház Rendelőintézet
Egészségügyi Szolgáltató Kft.
Debrecen

Szűcs Zoltán

szakorvos
Péterfy Sándor Utcai Kórház-Rendelőintézet
és Baleseti Központ
Országos Baleseti és Sürgősségi Intézet, AITO
Budapest

Tassonyi Edömér

egyetemi tanár, akadémikus
DE Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika
Debrecen

Tekeres Miklós

egyetemi tanár
professor emeritus
POTE AITI

Tózsér Gellért

klinikai szakorvos
SOTE Transzplantációs és Sebészeti Klinika
Budapest

Végh Tamás

egyetemi adjunktus
DE Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika
Debrecen

Vitális Eszter

klinikai szakorvos
DE Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika
Debrecen

Walder, Bernhard

Director of PACU
Genfi Egyetem, Aneszteziológiai és Intenzív Klinika
Genf, Svájc

Wickboldt, Nadine

Genfi Egyetem, Aneszteziológiai és Intenzív Klinika
Genf, Svájc

Tartalom

Előszó az első kiadáshoz	XI
Előszó a második kiadáshoz	XII
1. ÁLTALÁNOS SZEMPONTOK	1
1.1. A műtéti kockázat (<i>Bernard Walder, Nadine Wickboldt</i>)	3
1.2. A preoperatív vizsgálat (<i>Bátai István</i>)	9
1.3. Légútbiztosítás a perioperatív időszakban. A prehospitális légútbiztosításról (<i>Szűcs Zoltán</i>)	14
1.4. Betegfelvilágosítás és beteg-beleegyezés (<i>Élő Gábor</i>)	41
1.5. Aneszteziológiai ambulancia (<i>Janecskó Mária, Darvas Katalin</i>)	48
1.6. Perioperatív ellátás egynapos sebészet során (<i>Darvas Katalin, Janecskó Mária</i>)	51
1.7. Nem szívsebészeti betegek posztoperatív ellátása és a posztoperatív szövődmények (<i>Bernard Walder, Nadine Wickboldt</i>)	55
1.8. Perioperatív oxigénterápia (<i>László István</i>)	59
1.9. Perioperatív magnéziumterápia (<i>Tassonyi Edömér</i>)	75
1.10. Anafilaxia a perioperatív szakban (<i>Tassonyi Edömér</i>)	79
1.11. Perioperatív fájdalomcsillapítás (<i>Sárkány Péter</i>)	85
1.12. A perioperatív gyógyszeres kezelés sajátosságai (<i>Tassonyi Edömér</i>)	92
1.13. Posztoperatív reziduális neuromuscularis blokk (<i>Tassonyi Edömér, Pongrácz Adrienn</i>)	101
1.14. A perioperatív infekciók és megelőzésük (<i>Orosi Piroska</i>)	106
1.15. Perioperatív technikai problémák és megoldásuk. Minőségbiztosítás az anesztéziában (<i>Bogár Lajos</i>)	117
1.16. Az orvosi informatika szerepe a perioperatív ellátásban (<i>Nagy Géza</i>)	122
2. SPECIÁLIS SZEMPONTOK A PERIOPERATÍV ELLÁTÁSBAN	131
2.1. A cardiovascularis beteg perioperatív ellátása (<i>Molnár Csilla</i>)	133
2.2. A hypertóniás beteg a perioperatív szakban (<i>Molnár Csilla, Páll D</i>)	145
2.3. A pacemakeres beteg (<i>Babik Barna</i>)	153
2.4. Szív-műtétek perioperatív ellátásának szempontjai (<i>Gál János, Németh Endre</i>)	168
2.5. A tüdőbetegek és mellkassebészeti betegek perioperatív ellátása (<i>Végh Tamás</i>)	185
2.6. Neurológiai betegségek a perioperatív szakban (<i>Fülesdi Béla, Siró Péter</i>)	210
2.7. Perioperatív myocardialis infarctus és perioperatív stroke (<i>Molnár Csilla, Fülesdi Béla</i>)	220
2.8. Mentális zavarok a perioperatív szakban (<i>Szentkereszty Zoltán</i>)	228
2.9. Endokrin betegségek mint perioperatív problémák (<i>Darvas Katalin, Rácz Károly</i>)	238
2.10. A diabetosus betegek perioperatív ellátása (<i>Fülesdi Béla</i>)	250
2.11. Májelégtelen beteg perioperatív ellátása (<i>Bobek Ilona</i>)	255
2.12. Veseelégtelen beteg perioperatív ellátása (<i>Bobek Ilona</i>)	263

2.13. Akut has kezelésének perioperatív szempontjai (Juhász Marianna)	276
2.14. A kórosan elhízott beteg (Csomós Ákos)	289
2.15. Idős betegek perioperatív ellátása (Tekeres Miklós, Bogár Lajos)	296
2.16. Véralvadási zavarok a perioperatív szakban (Pfliegler György)	304
2.17. Perioperatív thrombosisprofilaxis (Pfliegler György)	325
2.18. Perioperatív antibiotikum-profilaxis (Vítális Eszter)	350
2.19. A folyadék- és ionháztartás zavarai a perioperatív szakban (Györi-Molnár Iván)	357
2.20. Perioperatív folyadékterápia (Molnár Zsolt)	364
2.21. Perioperatív vér-, vérkészítmény-transzfúzió és vérzésmenedzsment a point-of-care (POC) tesztek alapján (Koszta György)	369
2.22. Perioperatív koplalás és táplálás (Ökrös Ilona)	389
2.23. A hőszabályozás perioperatív zavarai és kezelésük (Fülesdi Béla)	399
2.24. A csökkent immunitású betegek perioperatív ellátása (Fazakas János, Gerlei Zsuzsanna, Tőzsér Gellért)	407
2.25. Gyógyszer- és alkoholfüggő beteg perioperatív ellátása (Futó Judit, Berényi Tamás)	417
2.26. A terhes és szoptató beteg perioperatív ellátása (Hupuczi Petronella)	425
2.27. Posztoperatív hányinger és hányás, PONV (Fülep Zoltán)	431
2.28. Gyermek perioperatív ellátása (Hauser Balázs)	436
2.29. Baleseti sérültek perioperatív ellátása (Csapody Marcell)	450
2.30. A durapunkciót követő fejfájás (Fülep Zoltán)	466
2.31. Malignus hyperthermia (Fülesdi Béla)	474
2.32. Az anesztéziámélység monitorozása. Ébredés anesztézia közben (Fülesdi Béla, Molnár Csilla)	479
2.33. Gyógynövénykészítményt szedőkkel kapcsolatos szempontok a perioperatív szakban (Csomós Ákos)	483
2.34. Tetoválás és testékszerek a perioperatív szakban (Csomós Ákos)	487
Tárgymutató	491

